

Силабус курсу
Соціальне конструювання реальності



Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 033 Філософія
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»
Кількість кредитів –3
Рік підготовки, семестр – 3 рік, V семестр
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять, ауд. 32.
Консультації: Очні консультації: четвер: 12.45 -14.10, ауд. 31 А.
Онлайн-консультації: у Viber групі курсу кожного дня з 17.00 - 18.00.
Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Петришин Галина Романівна
Контактні телефони викладача:	+380978907187
E-mail викладача:	prg190364@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/petrishin-galina-roman-vna.php

Анотація дисципліни

«Соціальне конструювання реальності» є навчальною дисципліною за вибором, яка поглиблює знання з методології дослідження суспільства. Темі курсу дозволяють сформувати у студентів знання з шляхів створення індивідами обрисів соціальної реальності в контексті аналізу засадничих ідей основних концептуальних підходів до проблеми конструювання соціальної реальності; здатність до інформаційно-аналітичної діяльності.

Метою навчальної дисципліни «Аналітика суспільного життя» є формування в студентів знань з методів, способів аналізу соціальної реальності з позиції соціального конструктивізму; вмінь використовувати методологію конструктивізму у проведенні власних наукових досліджень сучасного суспільства; навиків аналізу інформації, її систематизації та формулювання результатів дослідження.

Завдання. Розглянути теоретичні підходи до розуміння сутності «знання» і процесу пізнання в конструктивістських концепціях; проаналізувати еволюцію ідей та етапів формування конструктивістських концепцій; охарактеризувати основні види конструктивізму та їх методологічні засади; розкрити особливості соціального конструктивізму в аналізі соціальної реальності; сформувати навички аналізу сучасних соціальних феноменів в професійній діяльності.

Зміст дисципліни «Аналітика суспільного буття» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 Філософія, норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Години		Тема	Результати навчання	Завдання
лек.	сем.			
4	4	1. Соціальна реальність: смисловий і змістовний аспекти.	Знати основні поняття та методологічні підходи щодо розуміння смислу феномену соціальна реальність. Вміти здійснювати аналіз співвідношення між рівнем дійсності і рівнем знань. Володіти навиками використання різних методологічних підходів до дослідження соціальної реальності.	Задачі, презентації, питання.
2	2	2. Парадигма конструктивізму .	Знати основні поняття і теоретико-методологічні засади конструктивізму. Вміти систематизувати основні ідеї різних напрямів конструктивізму. Володіти навиками використання методології конструктивізму.	Задачі, дискусії, презентації
2	2	3. Радикальний конструктивізм: комунікація і побудова моделей світу.	Знати ключові поняття і основні ідеї радикального конструктивізму. Вміти характеризувати еволюцію ідей прибічників «епістемологічного» напрямку конструктивізму. Володіти навиками використання методології на практиці.	Кейси, задачі, презентації
4	4	4. Соціальний конструктивізм: мова, дискурс, соціальні практики та інтеракції.	Знати основні поняття і методологічні засади соціального конструктивізму. Вміти виділяти ключові положення соціального конструктивізму, які відрізняють його від інших напрямів конструктивізму. Оперувати методом типізації. Володіти навиками аналізу джерельної бази соціального конструктивізму	Кейси, задачі, презентації, тести.
2	4	5. Повсякденність як сфера конструювання соціальної реальності.	Знати смисловий та змістовний аспекти поняття «повсякденність»; універсальність правил за допомогою яких ми конструємо своє повсякденне життя. Вміти будувати логічний ряд та окреслювати межі стосовно понять повсякденність, щоденність, побут. Аналізувати джерела формування повсякденності та її структурних елементів	Задачі, презентації, дискусії, тести, кейси

2	4	6. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та їх роль у формуванні обрисів соціальної реальності.	Знати особливості сучасного інформаційно-комунікативного простору та напрями дослідження його ролі у зміні механізму формування «соціального світу». Вміти здійснювати аналіз впливу мережевої комунікації на віртуалізацію соціальної реальності у свідомості особистості та інтерпретацію видів соціального конструювання реальності ЗМІ. Володіти навиками використання комунікативного підходу до аналізу сучасних суспільних процесів і їх результатів.	Задачі, презентації, кейси.
---	---	---	--	-----------------------------

Формування загальних та фахових компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями.
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і Письмово.
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.
ЗК 11	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.
СК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.
СК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
СК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно-науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.
СК 9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.
СК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, економічної, та загальнонаукової проблематики.
СК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК 12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.
СК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
СК 16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.

Програмні результати навчання:

РН 1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури.
РН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
РН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики.
РН 5	Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
РН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
РН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
РН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та уміння роботи з документами різних видів.
РН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
РН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
РН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
РН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
РН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
РН 19	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.

Основні джерела

1. Історія філософії : від структуралізму до постмодернізму [Текст] : підручник для студ. вищих навч. закл. / В. І. Ярошовець. К. : Знання України, 2004. 214 с.
2. Кашук М. Я. Соціальний конструктивізм і внесок соціології в теорію міжнародних відносин. Нова парадигма. 2012. № 109. С. 130–138.
3. Кравченко А. И. Социология : парадигмы через призму социологического воображения: Учеб. для вузов. М., 2004. 315 с.
4. Конструктивизм в теории познания [Текст] / Рос. акад. наук, Ин-т философии; Отв. ред. В. А. Лекторский. М. : ИФ РАН, 2008. 171 с.
5. Култаєва М. Д., Навроцький О. І., Шеремет І. І. Європейська теоретична соціологія XX-XXI століття : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. та доп. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 372 с.

6. Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф. Соціологія масової комунікації. К. : Знання, 2015. 367 с.
7. Мариніч І. Моделювання соціальної реальності : системно-методологічні та когнітивні аспекти. Соціальні виміри суспільства. 2013. Вип. 5. С. 154-169.
8. Осьмук Л. А. Социальная реальность : подходы и модели : монография. Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2009. 132 с.
9. Перегуда Є. В. Соціологія: навчальний посібник. К. : КНУБА, 2012. 140 с.
10. Політична думка XX – початку XXI століть : методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів : Новий Світ-2000, 2016. Том 1. 516 с.
11. Соціологічна теорія : традиції та сучасність : Навчальний посібник / За ред. А. Ручки. К., 2007. 363 с.
12. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : Підручн. для вищ. навч. закл. / В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, М. І. Михальченко. Вид. 4-те, випр. та доп. К. : Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
13. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с.
14. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості : у межах і за межами буденності. К. : Либідь, 2003. 376 с.

Визначені рамки дисципліни:

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань та он-лайн тестування (наприклад, програма Moodle) у процесі заняття. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 8 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ІНДЗ.
- **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного контролю (80 балів), підсумкового контролю (екзамен): тестування та творче завдання (20 балів). При цьому враховується присутність на заняттях та активність роботи студента під час занять.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-10) – розв'язки практичних задач, презентації до тем	80
Сам.роб (Творчі завдання, ІНДЗ)	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів за темами курсу:

Змістовий модуль №1										Сам.роб	Разом
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Всі теми	
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	20	100

Пререквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував такі дисципліни як: «Філософія», «Фундаментальна і прикладна соціологія», «Аналітика політичної думки», «Аналітика суспільного буття».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.